

**СУМСЬКА МІСЬКА РАДА
СУМСЬКА ПОЧАТКОВА ШКОЛА №11
СУМСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(СПШ № 11 СМР)**

**Моніторинг
виконання плану заходів щодо запобігання та протидії насильства
та булінгу (цькування) у СПШ № 11 СМР
за I півріччя 2025/2026 навчального року**

Відповідно до абзацу дев'ятої частини першої статті 64 Закону України «Про освіту», згідно з пунктом 8 Положення про Міністерство освіти і науки України, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 року № 630 (із змінами), наказу Міністерства освіти і науки України від 28.12.2019 №1646 «Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти», наказу Міністерства освіти і науки України від 26.02.2020 №293 «Про затвердження Плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькування) в закладах освіти», наказу по закладу освіти №127 від 28.08.2025 «Про організацію роботи з питань запобігання та протидію булінгу (цькування) у СПШ №11 СМР у 2025/2026 навчальному році» були проведені моніторингові дослідження та проаналізовано виконання плану заходів за I півріччя 2025/2026 навчального року.

Метою дослідження було: визначення та реалізація необхідних заходів, способів і методів запобігання виникненню насильства, булінгу (цькування) та (або) потенційних ризиків його виникнення, визначення та реалізацію необхідних заходів, способів і методів вирішення ситуацій насильства, булінгу (цькування) та /або усунення потенційних ризиків його виникнення.

Сприяння запобіганню та протидії булінгу в закладі освіти здійснювалось для всіх учасників освітнього процесу. У закладі освіти розроблені та оприлюднені заходи щодо протидії булінгу (цькування), функціонують правила поведінки учасників освітнього процесу. Розроблений алгоритм дій щодо реагування на випадки булінгу, створена постійно-діюча комісія з розгляду заяв чи повідомлень про випадки булінгу. Затверджено Положення про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми закладу освіти.

Педагогічні працівники групах/класах з систематично здійснювали комплекс профілактичних заходів, спрямованих на формування безпечного, толерантного та дружнього освітнього середовища. Під час проведення ранкових колективних зустрічей педагоги організовували обговорення питань щодо дотримання норм поведінки в закладі освіти, розвитку поваги та

толерантного ставлення між здобувачами освіти. Класними керівниками, вихователями оформлені правила для груп/класів у вигляді інформаційних та навчальних стендів.

Педагоги здійснюють систематичний контроль за поведінкою здобувачів освіти та взаєностосунками між ними, проводять виховні години, спрямовані на розвиток навичок ефективної комунікації, партнерської взаємодії та формування доброзичливих взаємин у дитячому колективі.

Заклучений договір з ювенальною поліцією та службами у справах дітей.

Педагог-організатор Лисак Н.А. організовувала інформаційно-профілактичні бесіди та зустрічі зі здобувачами освіти за участю працівників поліції та представників служб у справах дітей. Проведено флешмоб за участю учнів 1–4 класів до Міжнародного дня протидії булінгу. У межах Всеукраїнського тижня права були проведені тематичні заходи правового спрямування.

У групах та класах створені комфортні, безпечні, доступні та нешкідливі умови для розвитку, виховання й навчання дітей. Забезпечено психологічну та фізичну безпеку учасників освітнього процесу. Педагоги сприяють формуванню в учасників освітнього процесу усвідомлення того, що насильство, булінг є порушенням прав людини, та забезпечують належні умови для запобігання таким проявам і створенню безпечного освітнього середовища.

Психологічною службою закладу впродовж I півріччя здійснювався комплекс заходів, спрямованих на створення безпечного та психологічно комфортного освітнього середовища. За планом були проведені тематичні тижні для всіх учасників освітнього процесу. До проведення Всеукраїнського тижня протидії булінгу, Всеукраїнської акції «16 днів проти насильства» було залучено 87 дітей дошкільного віку, 180 учнів початкової школи та їх батьки, 40 працівників закладу освіти. З усіма учасниками освітнього процесу практичний психолог Легарева М.О. та соціальний педагог Борисенко А.Ю. організували акцію «Рожева сорочка», яка присвячена підтримці різноманітності.

Організовано низку інтерактивних бесід соціально-психологічного спрямування, зокрема: «Я вмію просити про допомогу», заняття «Моя безпека в Інтернеті», «Ми — герої безпеки в Інтернеті». Проведені заходи сприяли підвищенню рівня обізнаності учасників освітнього процесу щодо проявів насильства та булінгу, сформуvalи у здобувачів освіти навички безпечної поведінки та усвідомлення власної відповідальності за створення доброзичливого й безпечного освітнього середовища.

Соціальним педагогом Борисенко А.Ю. проведено групові заняття «Права дітей та їх підтримка в сім'ї» для учнів 1–4 класів, спрямовані на формування правової обізнаності та розвиток навичок конструктивної сімейної взаємодії.

Активно здійснювалася робота з батьками здобувачів освіти. Практичний психолог Легарева М.О. провела цикл тренінгів для батьків «Відповідальна родина у взаємодії з викликами війни», розроблено та поширено інформаційні буклети для батьків «Захистим дітей від булінгу», «Що варто знати про дитячу емпатію».

На сайті закладу оновлено інформацію щодо нормативних документів із питань запобігання та протидії булінгу, розміщено матеріали для батьків щодо порядку реагування, способів повідомлення про випадки булінгу та заходів захисту й допомоги дітям. Оновлено інформаційні стенди «Психологічний вісник» та інформація на сайті закладу освіти «Що таке «булінг» та чому про нього треба знати всім учасникам освітнього процесу», «Поважай, підтримуй, допомагай».

На батьківських зборах висвітлено питання з попередження та реагування на прояви насильства й булінгу та щодо психологічної підтримки учасників освітнього процесу в кризових ситуаціях.

Соціальний педагог проводила індивідуальні консультації для батьків щодо захисту прав та інтересів дітей та здійснила діагностику міжособистісних стосунків у закладі освіти з метою виявлення ризиків конфліктності та попередження негативних проявів у дитячому середовищі. Проведена робота забезпечила підвищення рівня поінформованості батьків щодо профілактики насильства та булінгу, сприяла формуванню відповідального ставлення до безпеки дітей та покращила співпрацю між закладом освіти й батьківською громадою у створенні безпечного освітнього середовища.

Було проведено низку заходів, спрямованих на підвищення професійної компетентності педагогічних працівників у питаннях запобігання насильства та протидії булінгу. Директор Борисенко Т.Д. провела нараду для всіх категорій працівників щодо профілактики булінгу, цькування, насильства та дотримання норм педагогічної етики. Психологічна служба ознайомила педагогів з методами формування стресостійкості у дітей дошкільного та шкільного віку, презентували роботу в межах програми «Безпечний простір». Соціальний педагог Борисенко А.Ю. провела консультацію для педагогічних працівників щодо застосування прийомів ефективного оцінювання, формування навичок конструктивного зворотного зв'язку та розвитку відповідальної поведінки здобувачів освіти. Заступник директора з навчально-виховної роботи Костенко О.В. провела засідання методичного об'єднання вчителів початкових класів та вихователів ГПД га тему «Протидія булінгу в учнівському колективі». Проведена робота сприяла підвищенню рівня професійної готовності педагогічних працівників до виявлення, попередження та подолання випадків булінгу й насильства в учнівському середовищі. Педагогічний колектив отримав актуальні знання та практичні інструменти з формування безпечного освітнього простору, розвитку стресостійкості дітей і забезпечення конструктивної взаємодії в дитячих колективах, що значно посилило профілактичний потенціал закладу освіти.

З 1 вересня заклад освіти бере участь у проєкті «Від вразливості до сили: комплексна ініціатива захисту», який реалізує БО «100% життя» у партнерстві з ГО «Українська посмішка» за фінансової підтримки Гуманітарного фонду для України (UNF). Метою проєкту є підтримка ментального здоров'я дітей у контексті воєнних викликів. У межах проєкту психологічною службою проведено поглиблену психологічну діагностику учнів 1-4 класів. Результати діагностики дозволили своєчасно виявити дітей, схильних до розвитку стресових реакцій, та скерувати їх до фахівців клініки «Охматдит» для отримання додаткової кваліфікованої допомоги. Завдяки цьому заклад зміг забезпечити адресну підтримку дітям, які потребують підвищеної уваги та супроводу.

Психологічною службою закладу реалізовано цикл щомісячних інтерактивних занять «Уроки Турботи» за ініціативи радиці Уповноваженої Президента України з прав дитини та дитячої реабілітації Дар'ї Герасимчук (Академія Турботи). Уроками турботи охоплені діти 5-10 років. Перше заняття — «День Радості» — було приурочене до Всесвітнього дня психічного здоров'я та спрямоване на розвиток позитивного мислення та емоційної рівноваженості. Другий Урок — «Стопбулінг: куди подівся Рудик?» — охоплював питання розпізнання булінгу та формування навичок безпечної поведінки. Матеріали занять містили перегляд тематичних мультфільмів та інтерактивні вправи, що підвищило ефективність і зацікавленість дітей.

У закладі діє політика психоемоційної підтримки працівників у воєнний та післявоєнний час «З турботою про кожного», яка спрямована на підтримку стресостійкості персоналу, створення безпечного робочого середовища та збереження психологічного здоров'я працівників. Реалізація проєктних та освітніх ініціатив значно підвищила рівень психологічної обізнаності учасників освітнього процесу, сприяла своєчасному виявленню дітей, що потребують додаткової підтримки, зміцнила стресостійкість здобувачів освіти й працівників та посилила загальну систему безпеки й турботи в закладі.

У межах виконання плану заходів щодо запобігання та протидії насильству і булінгу під час проведення Всеукраїнської акції «16 днів проти насильства», було організовано та проведено анкетування учасників освітнього процесу. Дослідження стосувалося батьків і було спрямоване на вивчення ставлення до проблеми булінгу, рівня обізнаності щодо форм насильства та питань інтернет-безпеки. Узагальнення результатів засвідчило, що батьки загалом добре поінформовані про насильство, його прояви та способи реагування, водночас виявлено потребу у поглибленій просвітницькій роботі щодо менш очевидних форм насильства та механізмів інтернет-небезпек, зокрема різновидів кібербулінгу.

Дослідження охопило працівників закладу освіти «Насильству немає виправдання», результати якого показали високий рівень обізнаності колективу щодо проблеми насильства, її форм та алгоритмів реагування.

Працівники усвідомлюють необхідність державного й інституційного втручання у випадках порушення прав людини, підтримують активну позицію щодо захисту дітей і визнають важливість міждисциплінарної взаємодії, водночас результати опитування підтвердили доцільність подальшої системної просвітницької роботи з питань мобінгу, раннього виявлення ризиків і профілактики насильства в освітньому середовищі

За I півріччя 2025/2026 навчального року випадків звернень щодо булінгу або підозр на прояви цькування в закладі освіти не зафіксовано. Відсутність таких звернень свідчить про ефективну, системну та професійно організовану роботу всіх служб і працівників закладу у сфері запобігання насильству, формування безпечного освітнього середовища та розвитку культури поваги й толерантності. Послідовне впровадження профілактичних заходів, активна взаємодія з дітьми, батьками та педагогічним колективом, а також участь у національних та партнерських ініціативах сприяли створенню стабільного, психологічно комфортного й захищеного середовища для всіх учасників освітнього процесу

Марина ЛЄГАРЄВА

18.12.2025